

PIERDERI ENORME MATERIALE ȘI UMANE DIN CAUZA ACCIDENTELOR ÎN TRAFIC RUTIER

Autor : Ghenadie POGORLEȚCHI

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: *Представлена информация о материальных и людских потерях в результате дорожно-транспортных происшествий, о принимаемых мерах для уменьшения количества дорожно-транспортных происшествий и экономических потерь в связи с этим в мире, в целом, и в Республике Молдова, в частности.*

Cuvinte cheie: *Accidente în trafic rutier, mortalitate, pagube materiale, probleme de sănătate a populației, Decada acțiunilor în domeniul siguranței rutiere, 2011-2020, Strategia Națională pentru Siguranța Rutieră în Republica Moldova, EuroRAP*

Creșterea continuă în ultimii ani a numărului de vehicule, atât în plan mondial cât și în Republica Moldova, pe lângă influența benefică ce o are asupra economiei statului, crearea confortului celor care utilizează autovehicule a creat multiple probleme, dintre care cele mai importante sunt pierderile enorme materiale și umane din cauza accidentelor în trafic rutier.

Conform datelor ONU la nivelul mondial aproximativ 1,3 milioane de oameni își pierd viața în fiecare an, 90% din totalul deceselor provocate de accidente rutiere se produc în țările în curs de dezvoltare. Anual pînă la 50 de milioane de oameni sînt traumați cu consecințe grave pentru sănătate, mulți dintre care rămîn cu handicap pentru viață. Transportul auto cauzează pînă la 98,8% din numărul total de accidente de transport.

Accidentele rutiere reprezintă principala cauză a mortalității pentru persoanele de 15-19 ani și a doua cauză pentru cei de 5-14 ani. Zilnic sînt uciși sau sînt grav accidentați pe șoselele lumii cel puțin 2000 de copii de vîrstă școlară. 81% din toate cazurile de traumatism rutier la copii sînt rezultatul nerespectării de către ei a regulilor de circulație.

Pînă în 2015, accidentele rutiere vor fi cauza principală a problemelor de sănătate pentru copiii cu vîrsta de peste cinci ani, în țările în curs de dezvoltare. În acest context, Adunarea Generală a ONU consideră mortalitatea rutieră și răniile din accidentele rutiere o piedică în realizarea Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului.

Se estimează că decesele anuale cauzate de accidente rutiere vor crește pînă la 1,9 milioane de persoane pînă în 2020. Costul economic la nivel mondial al accidentelor rutiere mortale sau cu răniți grav se ridică la 518 miliarde de dolari. Costul economic al accidentelor rutiere în țările în curs de dezvoltare este de cel puțin 100 miliarde dolari pe an [1]

În Republica Moldova, ca și în alte state, traumatismul rutier prezintă un pericol major pentru populație amenințînd viața și sănătatea omului, cauzînd frecvente infirmități fizice și considerabile prejudicii social-economice. Anual decedează circa 500 persoane, 10% dintre care sînt copii, iar mai mult de 3000 de persoane sînt grav traumatizate ca urmare a accidentelor rutiere. Prognozele dezvoltării rețelei de transport demonstrează că creșterea bruscă a numărului de unități de transport sporește riscul creșterii numărului de accidente, creînd probleme majore de organizare a acordării asistenței în aceste cazuri. În Republica Moldova în anii 2000-2010: s-au produs 28897 accidente rutiere, au decedat 4765 persoane, dintre care circa 400 copii pînă la 16 ani, au fost traumatizate grav 35228 persoane, dintre care circa 5150 copii pînă la 16 ani. În anul 2010 în Republica Moldova au fost înregistrate 2921 accidente rutiere, în urma cărora au fost răniți grav 3735 persoane și au decedat 471 persoane, sau 13,2 decese la 100000 locuitori, ceea ce ne plasează pe primele 15 locuri în regiunea EAC [1]. Pe parcursul primelor 9 luni ale anului 2011, au fost înregistrate 2.081 accidente rutiere (-0.3%, a.p.2.088) soldate cu 269 persoane decedate (-6.3%, a.p.287) și 2.652 traumatizate (-2.9%, a.p.2.731). 816 (a.p.821) accidente au fost calificate ca accidente grave, soldate cu 269 (a.p.287) persoane decedate și 1.062 (a.p.1.129) traumatizate. De asemenea au fost înregistrate 8.212 accidente soldate cu pagube materiale. Din numărul total de accidente, cea mai mare parte o constituie:

tamponarea pietonilor – 709 accidente (34,1% din numărul total de accidente comise în perioada respectivă) [2].

Accidentele rutiere afectează negativ individul, societatea și bugetul de sănătate. Costurile estimate cauzate de accidentele rutiere în țările EAC se ridică la 130 miliarde euro. La nivel mondial, aceste costuri sînt estimate la circa 1% din produsul intern brut în țările cu venituri mici, 1,5% în țările cu venituri medii și 2% în țările cu venituri mari. Costurile totale ale statelor depășesc 500 miliarde dolari anual. Cele mai mare pierderi le suportă țările cu populație numeroasă: Rusia (34 miliarde de dolari pe an), Turcia (14 miliarde dolari SUA), Polonia (10 miliarde de dolari) și Ucraina (5 miliarde de dolari SUA). UE poate ajuta guvernele naționale să colaboreze și să facă schimb de date, deoarece problemele în domeniul siguranței rutiere sînt comune tuturor țărilor UE. Impactul uman al accidentelor rutiere este enorm. Familii întregi trec sub limita sărăciei din cauza morții celui care cîștigă banii sau a costurilor pentru serviciile medicale pentru victime. Însă creșterea acestei tendințe devine o problemă națională, contribuind la criza demografică și impunînd o povară suplimentară asupra unor economii și așa slabe, pierzîndu-se miliarde de dolari în fiecare an. Implicații social-economice ale accidentelor rutiere sunt: pierderea de vieți omenești (10% copii), familii destrămate, copii orfani, pierderea unor personalități de înaltă profesionalitate din știință, artă și cultură, în pregătirea cărora statul a investit sume importante, avarierea autovehiculelor și distrugerii de bunuri materiale, spitalizări și tratamente costisitoare, scoaterea din activitatea de muncă a victimelor, invalidități pe viață. Astfel, accentul trebuie pus pe măsurile de prevenire a deceselor și a rănilor grave cauzate de accidente rutiere [1].

Orientările politicii de siguranța rutieră pentru Republica Moldova combină reglementările de bază în materie de documente de politici ale acesteia (HG nr 33/2007, Publicat în Monitorul Oficial nr. 6, art. 44/19.01.2007) dar urmărește și o armonizare cu politicile siguranței rutiere la nivel comunitar, precum și cu directivele aprobate până la acest moment. În acest sens, în luna Martie (2) a anului 2010 Republica Moldova a semnat rezoluția ONU privind declararea anilor 2011-2020 „Decada acțiunilor în domeniul siguranței rutiere” și asumarea responsabilităților ce decurg din aceasta printre care și obiectivul de a-și reduce cu 50% a numărului accidentelor până în anul 2020 [3]. La 11 mai 2011 în Republica Moldova a fost lansată pentru prima dată “Decada acțiunilor în domeniul siguranței rutiere, 2011-2020” (Decade of Action for Road Safety - DORS). În acest context, în Republica Moldova se organizează o serie de acțiuni în conformitate cu Planul național de măsuri privind lansarea oficială a Decadei acțiunilor în domeniul siguranței rutiere. Astfel, au fost conturate diverse acțiuni privind tematica siguranței rutiere care vor fi implementate de-a lungul Decadei cu sprijinul autorităților responsabile de gestionarea în acest domeniu. Scopul evenimentului constă în atragerea atenției opiniei publice la această problemă socială gravă, la consecințele și costurile asociate ei, precum și la acțiunile ce pot fi întreprinse pentru a o preveni. Pentru securitatea în traficul rutier nimic nu este mai important decît adoptarea unui comportament rutier corect și, totodată, mobilizarea factorilor răspunzători de siguranța rutieră în intensificarea eforturilor în vederea reducerii victimizării rutiere [1]. În conformitate cu DORS vara trecută a fost lansată o inspecție tehnică avansată a siguranței și stării a 2500 km drumuri-cheie naționale din Republica Moldova, care a efectuat European Road Assessment Programme (EuroRAP). Problemele au fost diagnosticate și soluțiile accesibile au fost identificate. Raportul, care a prezentat EuroRAP, identifică 20 de tipuri de îmbunătățiri. Accidentele rutiere costă 2% din PIB-ul Republicii Moldova. Cu bugete limitate, stabilirea priorităților vizate este vitală. Prioritățile include executarea trecerilor de pietoni în 760 de localități; parapete de protecție – pentru 260 km; 1160 km de marcaje rutiere; 2000 km de îmbunătățire a acostamentelor; 60 km de marcaje ce ar ghida depășirea în condiții de siguranță; 10 km de înlăturare a obstacolelor laterale de pe marginea drumului. Separat, EuroRAP raportează cu privire la oportunitățile pentru calmarea traficului în sate.

Bibliografie

1. *Decade of Action for Roads Safety 2011-202*, .www.decadeofaction.org.
2. Nota informativă cu privire la activitatea Direcției poliției rutiere a DP al MAI pe parcursul primelor 9 luni ale anului 2011. www.pr.gov.md/docs/DPR_09_2011.doc.
3. *Strategia Națională pentru Siguranța Rutieră „ Respect și Siguranța ”*. Republica Moldova. www.saferoads.md/SNSR.doc.